

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת שבת

פרשת תצוה דפים קלז~קמג

דרך ישרה תמצית הדף

פ"ד קלז

- א. היו לו שני תינוקות למול 1. לרב הונא מל לכו"ע אם מל בשבת את של יום ראשון חייב, ואם מל של יום ששי רבי אלעזר מחייב ורבי יהושע פוטר, ולמדו מע"ז דהתם המעשה אסור ולא קיים מצוה. 2. לרב יהודה לכו"ע אם מל של ע"ש פוטר, ופליגי בשל יום א', ורבי יהושע פוטר כיון דטריד במצוה. 3. לרבי חייא לכו"ע חייב אם כבר מל מע"ש את של שבת, ופליגי בשל יום ראשון דתרווייהו עומדים.
- ב. באיזה יום מהלידה מלים את הקטן 1. בזמנו בימים ח' עד י"ב, דנולד ביה"ש מלים למחר ולא דוחה מילתו שבת ויו"ט, ושייך כשנולד ביה"ש ואיכא בשבוע שלאחר מכן שבת ושני יו"ט של ר"ה. 2. היה חולה וחלצתו חמה, נותנין לו ז' ימים להברותו ודווקא מעת לעת.
- ג. ציצין המעכבין את המילה זהו בשר החופה את רוב העטרה ואם היה כהן אינו אוכל בתרומה, ומייתי דאם התינוק היה בעל בשר מתקנו. והמקרים 1. במתקשה ונראה מהול, א"צ לחזור. 2. אם נראה ערל חוזר. 3. בנראה ולא נראה פליגי.
- ד. הברכות במילה 1. המל מברך על המילה. 2. האב מברך להכניסו. 3. העומדים אומרים כשם שנכנס לברית. 4. המברך אומר אשר קידש ידיד מבטן וכו', וכן במילת גרים ועבדים, ואומר שאלמלא דם ברית לא נתקימו חוקות שמים וארץ.

הדגן עלך פרק ר"א דמילה ~ פרק כ' תולין

פ"ד קלח

- א. לר"א תולין משמרת ביו"ט וחכמים אוסרים, ולתת למשמרת תלויה ר"א שרי ורבנן מחייבי חטאת. והאיסור 1. בורר כיון דמניח הפסולת. 2. מרקד משום שהפסולת מלמעלה.
- ב. תליית משמרת ביו"ט 1. רבי אליעזר שרי כיון דמוסיף על אהל עראי, ומתיר מכשירי אוכל נפש אף שאפשר לעשותם מערב יו"ט. 2. רבי יהודה שרי רק מכשירין שא"א לעשותם מעיו"ט. 3. חכמים אסרי להו"א מדאורייתא ולמסקנא מדרבנן ומשום דהוי עובדין דחול.
- ג. סוגי אהלים ודינים 1. הנוטה אהלי קבע, חייב חטאת. 2. גוד משמרת מטה וכסא גלין, פטור. 3. מטה כסא טרסקל ואסלא מותר. 4. טלית כפולה אסור, ואם חוט כרוך מע"ש שרי. 5. לנטות, בשל קרמנאי אסור אף מטה, אם יש חוט קשור שרי אף כילה, ובדידן מטה שרי וכילה אסורה. 6. וילון מותר לעשותו ולפרקו. 7. כילת חתנים שריא לנטותה ולפרקה כשאין טפח: בגגה, בתוך ג"ט לגגה, בשיפועה, ונחית מפוריא. 8. סיאנא וזהו כובע אסור, להו"א כשיש ברחבה טפח וקשיא משרבב בגלימיה, ולמסקנא דווקא בלא מיהדק. 9. לנטות ביחד, גוד ברצועותיו בשני בני"א שריא, אבל כילה אפילו בעשרה אסור שמא תמתח מעט.

פ"ד קלט

- א. הצרות וסיבתם 1. לת"ק עתידה תורה שתשתכח מישראל בגז"ש הפלאה, וישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו הלכה קץ ונבואה, ואשה תטול ככר תרומה ולא ידעו לומר לה אם טהורה או טמאה באויר תנור.

ולרשב"י ח"ו שתשתכח, אלא שלא ימצאו משנה ברורה והלכה ברורה במקום אחד. 2. כל הפורענויות שבאות לעולם הם בגלל הדיינים הרעים והשכינה תשרה כאשר יכלו, ואיכא ג' פורענויות על ציון ירושלים והר הבית כנגד ג' עבירות שביד ראשיה כהניה ונביאיה. 3. ירושלים נפדית רק בצדקה. 4. אם יתבטלו יהירי יתבטלו אמגושי, ונוגשים כנגד מטי דין.

ב. שמועות רבי מלאי 1. שבר ה' מטה רשעים, אלו דיינים שנעשו מקל לחזניהן ושבת מושלים אלו ת"ח שבמשפחות הדינים, או שמלמדים הלכות ציבור לדיני בור. 2. כפיכם נגאלו בדם אלו הדיינים, אצבעותיכם הסופרים, שפתותיכם עורכי הדין, ולשונכם אלו בעלי הדין. 3. מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין שנאמר נזיר אחיו, וי"א אף אחיו שנאמר וישתו וישכרו עמו. 4. אהרן זכה לחושן על לבו בשכר וראך ושמח בלבו.

ג. החומרא לבני בשכר מכיון שאינם בני תורה 1. כילה אסר, ולא התיר ע"י כריכת חוט. 2. כישות כלאים בכרם, אף דר"ט מיקל בארץ ולכן הלכה כותיה בחו"ל. 3. מת ביו"ט לא יתעסקו בו גוים אפילו ביו"ט שני.

ד. 1. מותר לצאת לרה"ר בטלית וכסכסיה מכיון דבטלים לטלית, אבל אסור לצאת בציצית שחוטיה פסולים. 2. מערים ביו"ט לתלות במשמרת עבור רימונים ואח"כ תולה בה שמרים, כיון דלא מוכחא. 3. שרי להטיל שכר במועד אפילו שיש לו ישן, כיון דלא מוכחא מילתא. 4. ת"ח הניח שן שום בברז של חבית ואמר שמכוון להצניעו. 5. ת"ח ישן בספינה ועבר לצד השני של הנהר ע"מ לשמור פירות, ואמרינן דשרי לת"ח להערים בדרבנן כיון דלא יבוא לעבור לכתחילה.

פ"ד קמ"א

א. אופן הכנת המאכלים בשבת 1. במשמרת, נותנים מים ע"ג שמרים, ושרי לסנן יין ומים צלולין, ובין הגיתות מותר לסנן אף שיש שמרים. 2. שרי לסנן יין בסודרין ובלבד שלא יעשה גומא, ובכפיפה שלא יגביה טפת. 3. נותנים ביצה במסנתת חרדל, כיון דעשויה לגוון. 4. שרי לעשות ינומלין וזהו יין דבש ופלפלין, ואסור להכין אלונטית וזהו יין ישן מים ואפרסמון שעושים ע"מ להתקדר. 5. שריית חלתית בפושרין אסור משום עובדין דחול, ובצונן פליגי ולוקחים ליוקרא דליבא, וחולה שהתחיל מותר לו להמשיך לשרות, ולשתות מותר לכל אדם. 6. אין שורין כרשינין ולא שפין אבל נותן לתוך הכלכלה, וכן אין כוברים תבן בכברה אבל שרי להעביר לאבוס ע"י כברה.

ב. חרדל שלש מע"ש, המיחוי למחר 1. לרב בכלי. 2. לשמואל ביד. 3. לרבי אלעזר תרווייהו אסור. 4. לרבי יוחנן הכל שרי וכן הלכה, ומערב בנחת בחרדל שחלים ושום. 5. רבא בר שבא ערבב בשינוי.

ג. תקון בגדים 1. כסכוס בגד צמר אסור, דמיחוי כאולודי חיורא. 2. בעי בכסכוס בגד פשתן האם שרי כיון דמתכון לרכוכי, ופשט דשרי. 3. בגד שתלוי ע"ג קנה מותר לנטלו מן הקנה, ואם יש על הקנה תורת כלי שרי אף לשלפו מהבגד.

ד. דברי רב חסדא בדרך ארץ 1. אגודת ירק מטלטלין אם ראוי למאכל בהמה. 2. יש לקנות ארוך בקניית אגודות ירק וקנים. 3. לא אכל ירק, בעניותו משום דגריר ולא בעשירותו משום שעדיף להכניס בשר. 4. אין לתת לבצוע למי שאין לו הרבה, ויבצע ברווח אחרי שירגיש שיש לו די צרכו. 5. האוכל לחם חטים במקום פת שעורים הוי בל תשחית, ודחי דבל תשחית דגופא עדיף. 6. הוראות לבנותיו בצניעות, באכילת לחם ירק תמרים שכר, בית הכסא, דפיקות בדלת, ועם בעליהן.

ה. דברי רב חסדא לת"ח 1. אפשר לקחת מיא דחריצי במקום שמן. 2. בצואר יש ג' מיני בשר. 3. כדאי לקנות חלוק פשתן מנהר אבא. 4. אין לישוב על מחצלת חדשה שמכלה את הבגד. 5. לא ישלח בגדיו לפונדקית לכבס.

ו. לרבי דוסא גורפין מלפני שור פטם ומסלקין מפני הרעי, ורבנן בתרווייהו אסרי. 1. להו"א באבוס של קרקע אבל בשל כלי לכו"ע שרי. 2. למסקנא בקרקע לכו"ע אסור משום אשוויי גומות, ופליגי באבוס של כלי.

ז. נוטלין מחמור לשור, ומהו פיו יפה 1. פיו של חמור יפה שאין לו רירי. 2. פרה פיה יפה דדייקא ואכלה.

פ"ד קמ"ב

א. הקש שע"ג המיטה אין לנענעו בידו אלא בגופו 1. ש"מ טלטול מן הצד שרי. 2. ר"נ אסור בפוגלא מלמטה למעלה, ומקשינן ממתני.

- ב. מי ששחה בנהר 1. יתנגב לפני שיוצא כיון דמטלטל הטיפות בכרמלית. 2. לרדת לנהר שרי, דכחו בכרמלית לא גזרו.
- ג. קינוח טיט שבמנעל 1. לאביי בקרקע ולא בכותל, דמחזי כבונה. 2. לרבא בכותל ולא בקרקע, משום אשווי גומות. 3. למר בריה דרבינא תרוייהו אסור, אלא מקנח בקורה. 4. לרב פפא תרוייהו שרי.
- ד. הגזירות דרבא 1. טיט שע"ג מנעלו אין לקנח בקרקע שמא יבוא להשוות גומות. 2. אין להשתמש בפתח המבוי, שמא יפול לו חפץ לרה"ר ויכניסנו לרה"י. 3. אין לצדד גיגית שמא ישווה גומות. 4. אין להדק מוך בפי הפך שמא יבא לידי סחיטה.
- ה. דיני מנעל 1. טיט ע"ג הבגד מכסכס בצפורן מבפנים, ובמנעל מכסכס בגב סכין. 2. פליגי במנעל חדש אי שרי לגררו. 3. מותר לסוך רגלו בשמן ולהכניסה למנעל לצחצחו, ואסור להו"א לעבדו ולמסקנא אף בשיעור לעבדו, וכדאשכחן בעור שלוקה. 4. שרי לשמוט מנעל, לרבנן דחשיב שנגמרה מלאכתו או ברפוי.
- ו. יציאה ממנעל 1. בגדול ממידתו, בנעל אסור ובחלוק שרי. 2. מרופט, לאשה אסור. 3. חדש אסור לאשה אם לא יצאה בו מבעוד יום.

הדנן עלך פרק תולין ~ פרק כ"א נוטל

סדר קמב

- א. טלטול תינוק 1. נוטל אדם את בנו ואבן בידו כשיש לתינוק גיעגועין עליו ואיכא סכנה, אבל אם יש ביד הבן דינר אסור שמא יפול ויריס לו. 2. המוציא תינוק וכיס תלוי בצוארו, בחי חייב משום כיס דחשיב אבל חי נושא את עצמו, ובמת פטור כר"ש דמלאכה שאצל"ג והכיס מבטלו.
- ב. דיני כלכלה 1. כלכלה והאבן בתוכה איירי בפחותה דהוי דופן ומלאה פירות המיטנפין שא"א לשפכן. 2. תרומה טהורה עם טמאה שרי בטהורה למטה דאל"כ יקח הטהורה, ובטהורה למעלה שרי בנוטל את הכלכלה לצורך מקומה.
- ג. רבי יהודה שרי להעלות בשבת את המדומע, ומפרשינן אמאי לא הוי מתקן 1. להו"א כרבי אליעזר דבמדומע התרומה בעינא קיימא, ודחי דלא קאמר לקולא. 2. כר"ש שמתיר אם לא הספיק להגביה, ודחי דפליגי בנפל זה אחר זה האם הראשון כבר התבטל. 3. כר"ש בן אלעזר דנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר, ור"י עדיפא מיניה ומיקל דאף להעלות שרי.
- ד. דיני בסיס 1. אבן ע"פ חבית, אם הניחה הוי בסיס ובשוכח שרי להטות, ואם היתה בין החביות או ליד כלים הנשברים מגביה ומטה והאבן נופלת, וטרחינן בהתירא דמכיון שא"א להגיע ל"ין בלי האבן הוי כפסולת מרובה על האוכל. 2. מעות ע"ג הכר שרי לנער בשוכת, מניח הוי בסיס ואסור, ובצריך למקומו נוטל הכל.
- ה. שרי טלטול ע"י כבר או תינוק, וההתרים 1. לרבא שרי גם עבור ארנקי. 2. למר זוטרא רק בשוכת. 3. לרב אשי שרי רק למת. 4. אביי ורבא טלטלו באגב, ואמרינן דהיה מותר להם לטלטל להדיא אלא שאדם חשוב צריך להחמיר על עצמו מפני הרואים.

סדר קמג

- א. להעביר מהשלחן 1. ב"ש וב"ה פליגי אי שרי להעביר מהשלחן או מנער את כל הטבלא, והגירסא במשנה דב"ה לחומרא אבל קי"ל דב"ש לחומרא. 2. פירורין, אתי כרבי יוחנן שפירורין כזית אסור לאבדן ביד. 3. מעבירין שיער של אפונין, כר"ש דלית ליה מוקצה, וסיפא שאוסרת בספוג שאין לו עור בית אחיזה אתיא נמי כר"ש משום פסיק רישא.
- ב. גרעיני תמרה ארמייתא מותר לטלטל כיון שראויות אגב אימן, ופרסייתא אסור, אלא 1. מטלטל אגב לחם, דשרי להשתמש בלחם. 2. מטלטל אגב כלי מים. 3. עושה כגרף של רעי, ודחינן דאסור לעשות גרף לכתחילה. 4. זורק בלשונו. 5. זורקם לאחורי המיטה.

הדנן עלך נוטל ~ פרק כ"ב חבית

שאלות להזרה ושינון

א. ציצין המעכבין, והמקרים בתיקון (9) הדרן!
פרק עשרים - תולין

א. דף קלז
היו לו שני תינוקות למול (3)
ב. באיזה יום מהלידה מלין את הקטן (2)

א דף קלה

- א. המחלוקת במשמרת, והאיסור (2)
- ב. תליית משמרת ביו"ט (3)
- ג. סוגי אהלים ודינים (9)

א דף קלט

- א. הצרות וסיבתם (4)
- ב. שמועות רבי מלאי (4)
- ג. החומרות על בני בשכר (3)
- ד. דיני הערמה (5)

א דף קמ

- א. אופן הכנת המאפלים בשבת (6)
- ב. סדר המיחוי בחרדל שלש מע"ש (5)
- ג. תיקון בגדים בשבת (3)
- ד. דברי רב חסדא בדרך ארץ (6)
- ה. הנחיות רב חסדא לתלמיד חכם (5)
- ו. המחלוקת בגריפת אבוס, והמקרה שנחלקו (2)
- ז. מהו בעל חי שפיו יפה (2)

א דף קמא

- א. מה שמעינן מהא דמטלטלינן קש שע"ג המיטה (2)
- ב. דין השוחה בנהר (2)
- ג. קינוח טיט במנעל (3)
- ד. הגזירות במנעל (4)
- ה. יציאה במנעל (3) הדרן!

פרק עשרים ואחד - צוטל

א דף קמב

- א. טלטול תינוק (2)
- ב. דיני כלכלה (2)
- ג. כיצד רבי יהודה שרי להעלות מדומע בשבת (3)
- ד. דיני בסיס (2)
- ה. ההתירים בטלטול אגב היתר (4)

א דף קמג

- א. הדינים בהעברה מהשלחן (3)
- ב. טלטול גרעיני פרסייתא (5) הדרן!

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

ברכות עם מחודדין בפ"ד.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה-פורים עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א

גיטין

קידושין - עם תורתך שעשועי,

סימני הדרן, ותוספתא

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערוכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומי'

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם

מחודדין בפ"ד

זבחים

צ"תן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

הופיע בס"ד מסכת יבמות! ובקרוב מס' כתובות.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי זון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חודים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתר

קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com